

LIBRIS

We know
books

Sfântul Nicolae Cabasila

Explicarea Sfintei Liturghii

Traducere din limba greacă
Preot Victor Manolache

EDITURA EGUMENITA

2016

Prolog

Dumnezeiasca Liturghie constituie centrul cultului ortodox. Este cea mai mare taină a Bisericii noastre, taina prezenței lui Hristos înlăuntrul nostru. De aceea și rămâne întotdeauna unica nădejde a vieții celei adevărate pentru om.

În tărâmul duhovnicesc al Dumnezeieștii Liturghii ne introduce în modul cel mai minunat Sfântul Nicolae Cabasila, marele teolog mistic și corifeul teoretician al vieții liturgice duhovnicești, cel mai important reprezentant al umanismului ortodox, al secolului al XIV-lea. S-a născut la Tesalonic în jurul anului 1322. A fost educat creș-

ținește de către mama sa, Ievlavioasă, care, rămânând văduvă (1363), a devenit călugăriță. Învățătura primară a primit-o de la unchiul său, învățatul Nil Cabasila, care mai târziu a devenit mitropolitul Tesalonicului (1361-1363). S-a format duhovnicește în cercurile monahale din locul său de naștere, conduse de Isidor, Patriarhul ecumenic de mai târziu (1347-1349), ucenicul Sfântului Grigorie Sinaitul.

Timp de aproape 7 ani (1335-1342) a studiat la Constantinopol filosofia, teologia, retorica, dreptul, matematica și astronomia. În țara sa îl regăsim în vremea răscoalei și a stăpânirii zeloților (1342-1349) luând parte activ la frământările politice, ca și în anii 1363-1364, revenit pentru probleme familiale. Cea mai mare parte a vieții sale însăși și-a petrecut-o în Cetatea Împărătească,

că, unde dincolo de preocuparea cu lucrurile obștești, a fost numit printre altele și consilier al Împăratului Ioan al VI-lea Cantacuzino (1347-1355) dar și-a continuat mai departe studiile și scrierile sale. În final, s-a retras din treburile lumesti și, după cum se pare, a devenit călugăr, poate și cleric. A adormit cu pace după anul 1391, probabil la mănăstirea Manganelor.

Din ultima perioadă a vieții sale, cea mai matură, ne-au rămas două lucrări duhovnicești de excepție: *Despre tâlcuirea Dumnezeieștii Liturghii* și *Despre viața în Hristos*, unele dintre textele cele mai strălucite ale literaturii creștine. În paginile următoare prezentăm o sinteză a unor fragmente din prima lucrare, în traducere neogreacă. Cu vântul inspirat de Dumnezeu al sfântului ne deschide ochii duhovnicești,

făcându-ne capabili să ne apropiem cu sentimente duhovnicești de Dumnezeiasca Liturghie și să devenim părtași ei ființiali, nu privitori patetici. Astfel, vom putea să răspundem în știință de cauză chemării înțelepte pe care Mama Bisericii o repetă la fiecare adunare euharistică: „Gustați și vedeți că bun este Domnul”.

Explicarea Sfintei Liturghii

Introducere

Lucrarea Dumnezeieștii Liturghii înseamnă preschimbarea darurilor pe care le aduc credincioșii – pâine și vin – în Trupul și Sângele lui Hristos. Scopul ei este sfințirea credincioșilor, care prin Dumnezeiasca Împărtășanie primesc iertarea păcatelor lor, moștenirea Împărăției cerurilor și orice bun duhovnicesc. La această lucrare și la acest scop contribuie rugăciunile, psalmodiile, citirile scripturistice, și toate cele care se săvârșesc și sunt pomenite în decursul Liturghiei. În cadrul acesteia